

Utrecht, 28 april 2020

Geachte leden van de programmacommissie,

In deze ongekende tijden werkt u aan uw programma voor de Tweede-Kamerverkiezingen van volgend jaar. Namens de partijen die in de Tour de Force samenwerken aan een schaa sprong in fietsgebruik sturen wij u hierbij onze inbreng. **We eindigen met een concreet tekstvoorstel voor uw verkiezingsprogramma.** Daarbij beseffen we dat er rond de programma's en de verkiezingen de komende maanden veel onzekerheid zal blijven bestaan, gezien de Coronacrisis.

Tijdens de intelligente lockdown blijkt eens te meer dat de fiets een vitaal en onmisbaar onderdeel is van onze mobiliteit en maatschappij. Op dit moment – eind april – wordt hard nagedacht over hoe er voor de fiets voldoende veilige ruimte kan worden gecreëerd in de 1,5 meter samenleving. De kracht van de (elektrische) fiets op afstanden tot 15 km zal immers, juist nu het openbaar vervoer niet ten volle kan worden benut, volledig moeten worden ingezet om onze steden en bedrijven veilig bereikbaar te houden en niet te laten vastlopen door groeiend autoverkeer. Nu extra investeren in fietsvoorzieningen door gemeenten, vervoerregio's, provincies en Rijk is nodig om de economie weer snel op gang te helpen.

Met een kwart van alle verplaatsingen en eenderde van de verplaatsingen tot 7,5 kilometer is de fiets nu al van enorm belang voor onze bereikbaarheid: als zelfstandige modaliteit op kortere afstanden en in combinatie met het OV op langere afstanden. Daarnaast levert fietsen nog meer maatschappelijke voordelen op:

- Fietsen draagt bij aan CO2-reductie, schone lucht en minder geluidsoverlast; en daarmee aan de doelen van het Klimaatakkoord.
- Fietsen draagt bij aan de gezondheid van mensen (o.a. voorkomen van obesitas en diabetes) - hetgeen extra actueel is in deze tijden van corona - en aan het bereiken van de doelen in het Preventieakkoord.
- Fietsen kan als goedkope en laagdrempelige vervoerswijze participatie en sociale interactie bevorderen en vervoersarmoede en eenzaamheid van ouderen tegengaan.

Het Kennisinstituut voor Mobiliteit van het Ministerie van IenW concludeert op basis van deze voordelen:

Fietsgebruik levert per kilometer € 0,68 aan maatschappelijke baten op, terwijl de auto de maatschappij € 0,37 per kilometer kost en de bus € 0,29 per kilometer. De jaarlijkse kosten voor infrastructuur per reizigerskilometer zijn voor de fiets € 0,03. Voor de auto € 0,10, voor de bus € 0,14 en voor de trein € 0,18.

De partijen die samenwerken in de Tour de Force - rijksoverheid, provincies, vervoerregio's, gemeenten en maatschappelijke organisaties - hebben als ambitie om 20% meer fietskilometers te realiseren. Om tot een schielsprong in het fietsbeleid te komen hebben zij een ambitieuze 2e etappe Schielsprong Fiets opgesteld (zie bijlage). Vier opgaven staan daarin centraal:

1. Binnenstedelijke opgave

Binnen steden moet prioriteit worden gegeven aan fietsers en voetgangers. Dit betekent dat er letterlijk meer ruimte moet worden gegeven aan actieve verkeersdeelnemers; denk aan het slechten van barrières, de (complexe) herinrichting van ruimte en wegen en het faciliteren van het groeiend aantal fietsers en vrachtfietsen. Om deze Schielsprong Fiets in de 50 grootste Nederlandse steden te realiseren en daarmee een optimaal fietsklimaat te creëren, is er zo'n € 1,8 miljard nodig tot 2027. Voor de opgaven in alle Nederlandse gemeenten gaat het tot 2030 om een bedrag van ongeveer € 4 miljard.

2. Regionale routes

Voor de verbinding tussen de steden is er behoefte aan snelle, doorgaande routes. Sinds 2016 hebben provincies, vervoerregio's en steden al ruim 500 kilometer aan aantrekkelijke fietsroutes gerealiseerd. In de komende jaren komt daar nog eens 600 kilometer bij. Met deze 600 kilometer is een bedrag gemoeid van ongeveer € 500 miljoen euro. De gezamenlijke ambitie is om het netwerk nog verder uit te breiden, met 400 kilometer. Daarvoor zijn extra investeringen noodzakelijk. Dit vergt een extra investering van ongeveer € 270 miljoen.

3. Fietsparkeren bij stations en OV-knooppunten

De populariteit van de combinatie trein en fiets vraagt om extra voorzieningen en stallingsruimte op de OV-knooppunten. Op basis van prognoses van ProRail (uit 2019) wordt in de periode tot 2030 nog een tekort geraamd van 130.000 stallingplaatsen en van 150.000 plekken in 2040. Als de gewenste en voorspelde groei van het fietsgebruik doorzet, zal het tekort nog een stuk hoger liggen. Bovendien worden de opgaven steeds complexer en duurder: er is meer vraag, maar de beschikbare ruimte is niet toereikend. Hoewel er de komende jaren ongeveer € 200 miljoen zal worden geïnvesteerd, plus € 75 miljoen euro uit het Klimaatakkoord, blijft er tot 2030 een financieringsbehoefte over van circa € 375 miljoen.

4. Verbeteren van de fietsveiligheid

De verkeersveiligheid in Nederland stagneert. Het aantal verkeersdoden en zwaar gewonden stijgt. Fietsers en vooral oudere fietsers maken daarvan een aanzienlijk deel uit. Investeren in betere fietsinfrastructuur en in uitbreiden van de 30 km-zones kan 115 doden en 3850 zwaar gewonden minder opleveren (cijfers SWOV). Eind 2018 is het Strategisch Plan Verkeersveiligheid opgesteld. Eind 2019 heeft de minister van IenW € 500 miljoen voor 10 jaar uitgetrokken om infra verkeersveiliger te maken. Provincies, gemeenten en waterschappen kunnen hier plannen voor indienen waaraan het Rijk 50% bijdraagt. Om het aantal fietsslachtoffers (doden en ernstig gewonden) daadwerkelijk substantieel terug te brengen zijn deze extra middelen nog onvoldoende.

Over het belang en de urgentie van deze opgaven zijn alle organisaties die samenwerken in de Tour de Force het volledig met elkaar eens. Alle overheidslagen moeten daarom snel samen concrete afspraken maken over de structurele financiering van extra investeringen in fietsvoorzieningen. Deze investeringen zijn extra urgent om in de 1,5 meter samenleving onze steden en bedrijven bereikbaar te houden. De uitvoering daarvan kan relatief snel ter hand worden genomen, zet mensen aan het werk en levert direct effect op straat.

Kortom, het fietsbeleid in Nederland heeft snel een flinke impuls nodig van alle betrokken overheden en organisaties. Wij hopen daarom dat u hierover een passage wilt opnemen in uw verkiezingsprogramma. Wij reiken u daartoe de volgende passage aan, die de doelen van de Tour de Force goed samenvat:

De fiets speelt een grote rol in de Nederlandse mobiliteit. Fietsen draagt substantieel bij aan bereikbaarheid, gezondheid, milieu, duurzaamheid, leefbaarheid en participatie. Bovendien is investeren in fietsvoorzieningen uitermate kosteneffectief. Daarom streven de overheden en partijen die samenwerken in de Tour de Force naar 20% meer fietskilometers. Dat vraagt flinke investeringen in fietsvoorzieningen in de stad, fietsenstallingen bij stations en ov-hubs, regionale fietsroutes en fietsveiligheid. Deze investeringen zijn extra urgent om in de 1,5 meter samenleving onze steden en bedrijven bereikbaar te houden en onze economie weer snel op gang te helpen. Overheden maken daarom snel nieuwe gezamenlijke afspraken over structurele financiering van extra investeringen in fietsvoorzieningen.

Voor de komende periode wensen wij u veel succes en wijsheid toe. Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid u van nadere informatie te voorzien en/of onze inbreng schriftelijk of mondeling nader toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,
namens de leiding van de Tour de Force,

Ronald de Haas
Programmamanager Tour de Force
info@tourdeforce.nl

www.tourdeforce.nl